

НАРОДНІ НОВИНКИ

КУЛЬТУРНО-СПОЛОЧЕНЬСЬКИЙ ТИЖДЕННИК РУСИНІВ СР

р. XVI

ч. 18-21

17. мая 2006
ціна 6,- Ск

Русини на Словенську по році 1989: розвой, сучасний став і перспективи (4.)

Задка Світового конгресу Русинів при координації розвивання культурно-народностного живота Русинів на території теперішнього Словенська

Мено недавно помершого Василя Турка (8. 1. 1940 – 7. 11. 2005) є споне зо скоро вшыткыма визначнымы ділами нелем міджі Русинами на Словенську, але і в країнах, де Русини жыють і суть об'єднены у Світовім конгресі Русинів (Україна, Польско, Мадярсько, Чесько, Сербія, але і Северна Америка). Недавно к ним прибули Румунсько і Хорватсько, но то уж В. Турок по десятирочу свого активного діяльства не був на пості председы виконного органу Світового конгресу Русинів (СКР), котрым є Світова рада Русинів (СРР). Главным цілем СКР была і є координація діяльства і сполочного снажіння русинських народностных організацій, то значить і роботы тогды єдиной у Чесько-Словенську, пізніше на Словенську русинської культурно-народностной організацій – Русинської оброды. Стояв при зроді Русинської оброды, як і Світового конгресу Русинів ведно з групов русинських активістів і челных представителів Русинської оброды. Од главного ціля СКР – координації роботы русинських організацій в Европі і Америці „ся одвивають далшы задачі конгресу і рады – створівати належны условия про роботу русинських організацій так, жебы настала ренесанція русинської народности в окремих штатах, обновило ся народностне школство, розвивала ся русинська культура і язык... Попри координації діяльства русинських організацій важнове задаче є шырїня русинства у світі, то значить і на Словенську... Правда, у нас были начінены многы кривды, главно в другій половині 40. років і в першій половині 50. років минулого стороча, котры ся у великій мірі доткли праві Русинів... У вшыткых тых европских штатах, де жыє автохтонне обывательство Русинів, пановав комуністичный режим, який Русинам нелем не дозволяв ся стрічатися, але были од себе так одорваны в окремих країнах, же наприклад ани не знали, же в сусіднім Мадярську тж жыють Русини. Тот режим спрвав взаємным контактам як і шырїню інформації о правах Русинів як народностной меншны в окремих штатах. По 1989 році є то так, же тоты найглавнішы акції, котры реалізують русинські організації у своїх країнах, ся не заобйїдуть без участи представителів останніх русинських енклав. Также онесь Русини нелем же о собі знають, але єдыи другым помагують докінця до такой міры, же во вшыткых европских штатах, де жыють, были узаны за самостатну народностну меншину, котра є підпорована штатом, окрем єдиной країны, котров є Україна і котра іцї до днешнього часу не дозірла к позанню, же Русини суть самобытним народом і є потребе приступати к ним рівноцінно, так як к іншым народностным меншинам, а не їх упісковувати і робити з них дакого іншого, як они суть. Але вірїме, же ся то раз змінить...”

На каждїм з дотеперішніх конгресовых громад Світового конгресу Русинів (суть кажды два роки в другім штаті) были прияты узнесїя, котры міджі конгресами реалізували окремы членські організації СКР, міджі ними і Русинська оброда на Словенську, або їх реалізвала і контролівала їх повнїя Світова рада Русинів. Притїм все дакотры пункты ся тыкали і Русинів Словенська. На Словенську было і семе конгресове засіданя СКР, конкретно од 4. до 8. юна 2003 у Пряшові, котре было доведна з доповідными культурными акціями Русинів дотепер найвєкше. На нїм было тж прияте узнесїя делегатів, у котрім окрем ішою був і пункт дотыкаючий ся неспокійности з перестїговань Главной редакції народностно-етнічного выселїня Словенського розгласу з Пряшова до Коушць. Наперек протестам рядовых жытелів і участи в них ай дакотрых посланців Народной рады СР на чепї з председом Выбору про людські права, народности і діла жен Ласлом Надєм і іншыма впливными функціонерами, то перестїгованя і так ся зреалізувало. Окрем того, же не дошло к сповнїню того важкого пункту узнесїя, важнішим наслідком є оддалїня ся русинського тїму того выселїня од регіону, де жыє найвєкше Русинів, то є од прышівского регіону. Навыше, Русини были окламаны, же перестїговань до Коушць ся зашпорять фінанції, котры ся поужують на výroбу новых програмів і на высїяня якости уж екзїстующі. Але не стало ся так, скорїше ся зачїнають „шептити“ о редуції програмів а тым і часу на народностне выселїня.

Далшым і пунктів споминаного узнесїя было выселїня неспокійности з выменованьм вікаря (сїнцла) Грекокатолицької церкви на Словенську про Русинів, хоць Русини роки боєвали і далє будуть боєвати за властного єпарху (єпископа). До того снажїня ся найперше запоїла Русинська оброда на Словенську, потім Світовий конгрес Русинів а пізніше і іншы русинські організації, котры поступно възникли на Словенську. З церковнов проблематиков Русинів є звязаный і далшый пункт узнесїя, в котрім делегаты СКР жождовали од компетентных церковных органів і інституцій, жебы акцептовали факт, же Русини суть хрїстіанськы выхидного обряду (православны і грекокатолицы). Сучасно жадали і далє жадать, абы в русинських селах свьєденськы были Русини, а не Словацї, жебы читали проповідї, апостолы і євангелї по русиньскы, кідь сі то русиньскы віруочї жадать, бо суть до того языка переложены. Далшым пунктом узнесїя СКР односно церковной тематикы было, жебы попри свьєдських школах възникли і церковны школы з навчаньм церковнославянского і русинського языка. Была адресована вызва русиньским православным і грекокатолицьким віруочім, жебы были активны нелем в релїгїї, але і в культурно-народностним жывої Русинів. То суть найважнішы пункты з узнесїя 7. засіданя Світового конгресу Русинів у Пряшові, котры ся тыкали церковной проблематикы. Але тога проблематика і снажїня в тїй области СКР і СРР бы собі заслужили самостатну довшу студїю ці розсяглішу статью.

Посліднє, восьме засіданя Світового конгресу Русинів было ведно з доповідными культурными акціями од 23. до 25. юна 2005 у польскім місті Крилицї. І ту ся оцінївало повнїя узнесїя з прышівского конгресового засіданя, причім было конштатовано, же много пунктів із нєго ся сповнїло, але дакотры нїт. У новім узнесїю делегатів 8. засіданя СКР ся окремі ішою уводжають і пункты, што ся тыкають Русинів на Словенську. Найважнішым є пункт, у котрім ся делегаты конгресу обертують на тоты штаты, де жыють Русини і де іцї не був приятым закон о народностных меншинах і закон о їх фінанцованю, жебы іх штонайскорїше прияли. При тїм пункт є важне припомнути, же споминаны законы дотепер не были прияты ани на Словенську, а суть потрібны зато, же порїшшы бы многы проблемы, главно штатной фінанчнїй підпоры, котра ся днесє декларувє з боку Міністерства культуры СР у тїй подобі, же штатну дотацию на окремы проєкты жадати можє, але не є „нарокотательна“, т. з. МК СР і прїдїлїти на мусть! Русини ся бранять і опонують тым, же суть рядными обчанами штату, до котрого одвожать данї, і на дотациях зо штатного розпочту мають право?! Притїм суть у шлєціфїчїним постановї – Русини не мають свїей матерьскїй штат, за нєго поважають правї Словенської републікы, котра бы мала тот факт брати до увагы при роздїлїваню штатной дотациях на розвой культуры і школства той народностной меншны, но в сучасности то не є правда. Многы політїці і штатны урядники то узнать, але не реалізують. За каждой влады і каждїй рік ся тото фінанцованя мінить, зато є потрібній ясний закон о фінанцованю народностных меншин, про Русинів о то веце, бо прокламації і реальность в їх припадї суть діаметрално інакшы.

Внаслідку приятого принцип, роздїлїваня штатной дотациях про народностны меншны ся реалізує в залежности од числа людей, котры ся при послїдній сплосвано жытельства пригословили к данїй меншїні. Подля нєго веце як 50 процентів із каждорічного розпочту про меншинову культуру в СР (што є коло 50 мільїонів Ск, з вынятком року 2003, рік перед вступом до Европской унії, тога дотация нароста на 80 мільїонів Ск) все припадає на розвиток мадярської культуры, а звышних менше як 50 процентів (бо іцї з того міньстер культуры уберє на резерву і про іншы меншиновы групы жытельства, но не етнічнї) ся роздїлює міджі останніх 11 етнічнїх мїнорїт. Выходячі з того, наприклад у 2004 році штат дотоває 20 тїтулів періодїчної преси в мадярськїм языку, в році 2005 то было 14, а 101 тїтулів неперїодїчної преси в мадярськїм языку в році 2004, а коло стовкы і в році 2005. Лем на порівнянє – в припадї русиньской меншны суть штатом підпорованы каждорічно 2 тїтулы періодїчної преси (од року екзїстуют три русиньскы періодїкы, так єдно з них штат в році 2005 одмітнує підпоровати, затожє Секція меншинових культур МК СР в одношїню к іншым меншинам – окрем мадярської – акцентує правило о підпорї мїнімально 1 періодїка, прїтрїмуєчї ся мїніма, про каждую народностну меншину, а максїмально 3 тїтулы неперїодїчної преси. Аналогічна ситуація є і в одношїню к іншым малочисельным меншинам. Зато собі думає, же є на місці вопрос переоцінїня способу фінанцованя меншинових культур, причім є важне брати до увагы і іншы факторы, нелем число людей, што ся гласють к данїй народностній меншїні, наприклад і число людей, котры ся гласють к материньскому языку, спобность меншны задоважыти сі фінанції, повіджє, од матерьскых країн, што не можуть зробити Русини і Ромовє. У такых припадах бы штат мав меркювати при становлїваню вышкы штатной дотациях, затожє є неспровєдлїве, кідь Русини, котры почас скоро 40-річного періоду українізації не мали можность выдавати пресу в своїм материньскім языку, ай у сучасности суть примушены терпїти рєштрїктивны крокы. В сучасности є то о то парадокснїше, же в СР на етнічну культуру не давать ся аж так мало фінанцій, скорїше є немнїше змїлїти концепцію їх перероздїлїваня”.

Было бы інтерсно зробити подрїбну аналізу 14-річного діяльства СКР і СРР, проаналїзувати їх узнесїя, але тога організація і сїй виконный орган не мають таке поставлїня, же бы собі залужили, хоць ся все з їх боку декларувє потреба веджїня діскузії о проблемах Русинів на найвышшій владній і штатній уровнї даной країны, де жыють Русини, враховано Словенська, але часто ся стрїчає з неохотов цї докінця неінтересом компетентных такы делегациях прїятї і зреалїзувати з нїма важны стрїчі з выводжїнем належных рішїнь на сосен Русинів.

(Продовжїня в далшїм числі, зачаток у ч. 1 – 5 / 2006.)

Мгр. Александр Зозуляк

На Словенську възникла асоціяція русиньскых організацій

В суботу 13. мая 2006 в Пряшові ся зышли лїдры шестїх русиньскых організацій на Установчїй громадї, цілєм якої было заложїня **Асоціяції русиньскых організацій Словенська (АРОС)**.

Од 1990 року ся на Словенську сформовало поступно 12 обществ – культурно-сплоченських, набожньскых, культурно-выховных, харїтатївних і умельцкых – якых зьєдїнать сплочный ціль: **етнічно-культурне възроджїня Русинів**. Суть то бївшы ці меншы організації, центры котрых переважно находить в регіонї северовыходного Словенська, і ту, де жыє основна маса Русинів, розвивають своє діяльство. Про невелику кількість Русинів таке множество організацій значить, же їх членство є скоро тотожне, бо не є рїдкостєв, же єдна особа є членом сучасно в дакїльох організаціях. Так само програмы тых організацій суть подобны, але на жаль, не найліпшы односини міджі лїдрами окремих організацій часто суть прїчинов їх некоординованых дій, ба докінця в послїдніх роках сьме свїдками аж некоректнїх „запасїв“ о домінантне поставлїня дакотрых з них міджі Русинами. Такой став выликає і проглубив взаємну нетолеранцію і неакцептацию – мїджілюдську і мїджіорганїзацїну – што в найнекультурнїшій формї в послїднім часї предвели словенськы Русини на 8. Світовім конгресї Русинів у 2005 році в польскій Крилицї. Але подобны негатїва, жаль, не спрवादжають лем сучасный русиньскый рух на Словенську, перешли або переходять трансформациями і Русини на Підкарпатю, Русини в Мадярську, Лемкы в Польску а наїснї проблемы мають і Русини в іншых країнах, котры на сплочных акціях, переважно на світовых конгрессах, не так тяжко непостеречї. Притїм незалежним зїстає факт, же **наймїцїшов обьєдїнюючов базов Русинів у данїм контексті од зачатку був і донєсь зїстає якраз Світовий конгрес Русинів (СКР)**, о членство в яким каждорічно проявляють інтерес новы русиньскы організації в світі. З той прїчины дана організація ся стала якымсь гарантом обьєдїнєнєня Русинів а в інтересї захованя даного статусу ся снажить не преферувати котрєсь общество, але створити можность про репрезентанта каждой з них подїлїтї ся на єго работї, што значить тж **мати право раз за два роки быти зволєним делегатом на цілосвітове засіданя за своєю організацію**. При днешній кількостї русиньскых організацій у світі тот ціль тяжко реалїзувати, жебы заховати справедливий метер.

Тот проблем ся обговорєвав іцї на 7. СКР у 2003 році в Пряшові у звязи з заступлїнем в делегациях на тїм конгресї окремих обществ підкарпатських і мадярських Русинів. Внаслідку того делегаты 7. СКР прїяли Узнесїя, шестїй пункт котрого потвердїл право **каждого общества мати заступлїня в делегациях своєї країны на конгресї**. А тот факт предпoclадає обьєдїнєнєня русиньскых організацій до єдного цілку – асоціяції, в якых **кажда організація собі заховать свою властну автономїю, але набудє рівноцінне право делеговати своєю представителю на СКР і так брати участь на вырїшованю цілорусиньскых діл**. Так само є ту великий предпoclада, же общества здружєны в асоціяції **будуть поступати координовано при приправї і реалїзації проєктів, на які жадать фінанції од штату**.

Словенсько ся стало третєв країнов (по Українї і Мадярську), де възникла асоціяція русиньскых організацій. Єї формованя прїскорїла споминана „презентация“ словенської делегациях, яку творили членове Русиньской оброды, у Крилицї. Як знаєм,

• По скїнчїню Установчой громадї Асоціяції русиньскых організацій Словенська, котра была 13. мая 2006 у Пряшові, ся челны представителї шестїх закладаючїх організацій асоціяції сфотографовали коло памятника нашому будителєви Александрови Духновїчови, ку котрому положили квіткы. На фотїї злїва доправа: М. Гудак, А. Седлачкова, А. Плішково, Б. Маєрошова, М. Мальцовська, о. Я. Поповець, Д. Крїшко, А. Зозуляк, о. Ф. Крайняк, П. Крайняк, мол., А. Блшхова і Г. Бєсїуд.

на тїм самім конгресї Русиньська оброда делегат. По меншых доповнїнях Становы на Словенську заставила своє членство в СКР, таже възник асоціяції був неодкладный і з той прїчины, жебы на далшых конгрессах Русини зо Словенська **выжыли мандат рядного члена в СКР а їх сплочный кандїдат – в Світовій радї Русинів (СРР)**. Зато координатором реалїзації проєкту асоціяції ся став таємник СРР, котрый є зо Словенська, Александр Зозуляк. В приправній фазї асоціяції, як повїд на засіданю, ословив вшыткы русиньскы організації, офіціально зареєстрованы в СР. В першій фазї о членство в асоціяції проявило інтерєшть з них: **Руський клуб – 1923, Русиньске культурно-освітнє общество Александра Духновїча, Сполк русиньскїй молодежи Словенська, Общество св. Іоана Крестителя, Сплочность Ендї Варгола і Обчаньске здружїня Русин і Народны новинкы**, які зарївно ся стали закладателями асоціяції. На установчїм засіданю каждая общество представляли по двома делегаты – векиннов председа і член wyboru.

В програмї установчого засіданя асоціяції было: обговорїня і схвалїня пропозїції Станов асоціяції, плану роботы до найближшой членської громадї, вольбы виконного wyboru і ревїзної комісії і прїятя Узнесїя. Громаду отворив і вїв координатор проєкту А. Зозуляк, який высвітлив прїчины възнику асоціяції. Міджі найосновнїшыма увїв: **потребу координації роботы русиньскых організацій, єднаке право каждой організації делеговати своєю представителю на СКР, єднаке право на підпору своїх проєктів зо штатной дотациях, єднаке право на членство в порадных органах про русиньску культуру при Міністерствї культуры СР**. Так само представив пропозїцію Станов, к яким мав право ся высловити каждїй

были вшыткыма делегатами схалєны і програм засіданя продовжовав зоставлєванєм плану роботы. Кідьже скоро вшыткы делегаты Установчой громадї асоціяції суть зарївно активными творцями русиньской культуры, знаючі її актуалну ситуацію легко ся згодли на прїорїтах свого сплочного діяльства на русиньскім полю. Тыма суть: **русиньске школство і активна культурно-освітнє робота**. Проєкт „Русиньска народна школа“ є тым, котрый буде характерїзувати будучє основне діяльство асоціяції, што нашло своє одзеркалїня і в прїятых Становах, в Статї 2 „Посланиа і цілї“.

Наконець громады був зволєный **выконный выбор асоціяції**, в яким є заступена каждая членська організація, котрый на першїм засіданю зволїл **председо асоціяції і зарївно кандїдата на рядного члена СРР за Словенську републіку**. Став ся ним єдиногослоно Александр Зозуляк.

АРОС възникла з ініціатївы СКР і на способ СКР: **так як СКР застрїшує русиньскы організації в мїджінароднім контексті, так цілєм АРОС є застрїшувати русиньскы організації на домашній базї – самособов із рєшпектованєм автономности каждой з них**. Є позїтївне, же о членство в АРОС в самых зачатках проявило інтерєс аж шість організацій, які тым указали добру дяку сполупрацовати при реалїзації проєктів, выхидившых з прїорїт етнічно-культурного і набожньского жывота Русинів на Словенську. **Вшыткы делегаты ся згодли в тїм, же така асоціяція на Словенську мала възникнути уж скорїше, може бы ся тым передышло розбріям, які в послїдніх роках важно дєстабілізують русиньскый рух на Словенську**.

Анна ПЛІШКОВА

Братіславчане, зась ку Вам приїде ТАД...

... а то в днях од 10. до 12. юна 2006. 10. 6. драматичный колектив Театру Александра Духновича выступить із гров ІДИОТ Фёдора Достоевского, 11. 6. з гров ПРИНЦОВЫ ГАЛУШКИ авторів Угорського Сімпліциста і Василя Турка. Тоты дві выступлїня будуть на сцені Театру Асторка Корзо `90. Завершінем буде выступлїня з гров Антона Чехова ДЯДЯ ВАНЯ на першій сцені країны – на великій сцені Словенського народного театру.

**ПРИДЬТЕ НА ДАЛШЫ ДНІ ТЕАТРУ
АЛЕКСАНДРА ДУХНОВИЧА З ПРЯШОВА У БРАТІСЛАВІ.
ВШЫТКЫ СЪТЕ ВІТАНЫ!**

Чом є Руський дом запертый і як ся став маєтком надації?

То были два главные вопросы, які резонировали на новинарськым брифінгу, котрый у просторах Крайской організації Словенського синдкату новинарів у Пряшові скликали члєны Руського клубу – 1923 (председа Мґр. Гавриіл Бєскид) на 27. апріля 2006, конкретно єго ініціатор Федор Віцо.

Главных актерів – Федора Віца, Юдр. Петра Крайнак, Инж. Дімітрія Крішка, Николая Ляша і Штефана Секарака привітав і представив модератор того брифінгу Петро Крайнак, мол., котрый так істо привітав притомных новинарів. Потім як першый выступив таємник Руського клубу – 1923 Д. Крішко, котрый коротко розповів о історії РК – 1923 і Руського дому в Пряшові, якого властником був прїаві РК – 1923. Далє підкреслив, же уж штирї роки є Руський дом запертый, бо в нїм проходить реконструкція, што є „вудумка“ Ш. Секарака. На то інформовав новинарів, же теперь тот будова ся стала іщі вєче недоступно про людєй, бо ся стала маєтком штирїх людєй, котры на челї з МУДр. Инж. Конштантіном Барном, Др. н., заложили Надацію Руського клубу – 1923, чїм порушили платны становы Руського клубу – 1923. Ф. Віцо припомняв, же кідь про русинський маґазін Словенської телевізї хотїли перед роками накрутити репортаж о Руськїм домі, так ся до нєго не дістали, бо був запертый і тоґды був іщі маєтком міста. Кідь будова была вернута первїстному властникови (Руському клубу – 1923), та зась є все заперта. Теперь фактічно екзїстують два Руськы клубы – 1923, два їх выборы і ситуація є безвыходна, а найгірше на тїм є, же Руський дом не служить своему посланю – культурно-освітньому діялїству главно про Русинів прїашівского реґіону, на што був і самыма Русинами в 1925 році куплений. П. Крайнак інформовав о правных аспектах переходу маєтку Руського дому на надацію і наслідно єго запису до катастра негнугельного маєтку уж на нового властника – надацію. Підкреслив, же сучасне веджіня Руського клубу – 1923 на челї з Г. Бєскидом, котрого найновшы Становы были зареґістрованы на Міністерствї внутра СР 3. апріля 2006, судовою дорогою нападє вклад маєтку – будову Руського дому на ул. Главній 62 у Пряшові і прилеґлый ід тому фундуш – до властництва Надації Руського клубу – 1923, як ай заложїня самой надації, котра vznikла цілєно, спекулативно, без відомости о тїм члєнів РК – 1923. Припомняв, же першы пореволуційны Становы Руського клубу – 1923 надвзявали на первїстны становы з 1923 року а в них ся ясно говорить, же Руський дом маєт службу про розвој культурно-освітнього діялїства міджі Русинами, котры корунков ку корунці ся складовали на тот дом і ани ся їм не снїло, што ся стане з ним у 2006 році. Підпрєсєда РК – 1923 Н. Ляш підкреслив, же Русини ся 40 років не могли голосити к своей русинськїй народности і нічому русинському, 40 років не мали прїступ до Руського дому. По револуції 1989 року ся надїяли, же ся вернуть до свого Руського дому, але стары силы, судны тяґанїны і людє, што ся достали до чєла РК – 1923 під веджінем Ш. Секарака, ізолювали ся, не скликуючи члєнськы громады довгы роки, што мало за наслідок, же Руський дом зїстав надалє про Русинів запертый. Зато ініціативна група РК – 1923 9. апріля 2005 скликала мїморядну члєнську громаду РК – 1923, на котрій ся притомны єдноґолосно поставили за то, жебы веджіня на челї з Ш. Секараком было одликанє. Потім настав колібґіт засідань єдної і другої групи і схвалєнана все новых і новых Станов РК – 1923, але Руський дом был все запертый, зато Русини там хотїли вступити уж і насили. Но дом є надалє запертый з „прїчыны“, же надалє проходить єго реконструкція, але кїлько уж стояла пїнязей, то пан Секарака, котрый все веде тоту реконструкцію, не здохментовав. Члєн выборы РК – 1923 П. Крайнак, мол. дав пропозицію, же треба обидві групи спїотї на єднїм сеймі і продовжовати в ділі наших передходцїв, бо не може ся іґнорувати історична контїнуїта. Увів і приклад, як ся недавно хотїли дістатї до Руського дому, але кідь ся о тїм дізнав п. Секарака, наскоро одышов з Руського дому і замкнув ґо без будь-якого высвітлїня.

Выступаючий новинарям указав і копію своей жадости о прїятя за члєна Руського клубу – 1923, котру послав п. Секаракови 18. мая 2005, але не дістав на то жадну одповідь од нєго. Аж кідь ся єй особно дожадовав, так дістав одповідь од п. Секарака, же єго жадость дістали, але він не може быти прїятый до клубу, бо є їх непрїятель. Также, як видно, выборы РК – 1923 під веджінем Ш. Секарака не потребує новых члєнів, так яка є потїм єго перспектива?

Тоты выступы были до діла і без уражок і інвектів. Правї навспак выступав Ш. Секарака, котрый зачав уражати і нападати спомнянутых выше выступаючих перед ним і єго выступлїня было без ладу і складу,

без будьякой прямой одповідї на настолєны вопросы рєчнїкїв і новинарїв. Ани на єден вопрос не одповів прямо і конкретно, лєм все річі замоґжовав, хоць як бы ся снажив высвітлїти і оправдати главно найважнїшый факт – заложїня Надації Руського клубу – 1923 і перевод маєтку Руського клубу – 1923 (Руський дом і к тому прилеґлый фундуш) на тоту надацію, котра, як і єй маєток, є в руках штирїх осіб, а не трїх, як сьме дотеперь знали. Увів, же на челї надації є Конштантїн Барна і далшыма члєнами суть Павел Бірчак, Ян Цїмбала і він є справцєм надації. Єдноє із „вершин“ єго выступлїня было, кідь на настойчивый вопрос новинарїв, на што были поужыты фїнанці здобыты з пронаймоу просторїв, котры суть частєв Руського дому, одповів, же главно часть іде на судны споры. А теперь указав на мене і повів: „Аї на судну жалобу ту протїв Зоулякови за єго stanno о надації і за ганїня такой визначной особыности, аї є пан Конштантїн Барна, в єго смерядїях новинках сьме дали 18 тисяч корун...“ Новинарї собі то зазначили і тот факт ся обявлює у прєсї і в електронїчных медїях. Также теперь я можу жаловати Ш. Секарака за уражкы Народных новинок і мам на то 15 свідкїв, притомных на новинарськым брифінгу!!! Наїсто собі каждый знать представити і ліпше выужытї фїнанці, вєдь сучасный выбор Руського клубу – 1923 під веджінем Ш. Секарака не приправив ани єну народностну культурно-освітню акцію. Хвалїв ся чуждїм прїєм, же приправили три научны семїнарі! Але такой му было одповіджено, же тоты приправи Мґр. Гавриіл Бєскид, котрый є на челї теперїшнєго веджіня Руського клубу – 1923, Становы котрого были зареґістрованы 3. 4. 2006. Дало бы ся іщі далє говорити, што вшытко вышло з рота п. Секарака, але шкода простору на тоту. Сломяньме наконєць холєм дакїлько „перлїн“:

1. Увів, же їх клуб маєт выше 24 тисяч члєнів!!! (позн. автора: Тїлько особ ся приґолосило к русинськїй народности при послїднїм списованю людєй в 2001 році на Словєнску, але наїсто то п. Секарака перебївшє, жебы тїлько Русинів выборы РК – 1923 під єго веджінем прїяв до своего „вїтнєного“ клубу?)

2. Далє перед новинарями повів, же маєток їх надації буде служити народу (позн. автора: Є то красне выґолошїня, але запля в реалїстї служить штирїм члєнам ведучого органу Надації Руського клубу – 1923, в наїлїпшїм припадї выбору єго Руського клубу – лєм на їх засіданя, але главно єму самому, бо він ся ту „укартєлєвав“ як у властнїм домі.)

3. Бомбастично тьж выґолосив, же двєрї до Руського дому в Пряшові суть отворєны про вшыткы. Але на прямый вопрос єдноґо з новинарїв, ці мають там прїступ і тоты панове за верьх столон (позн. автора: Ф. Віцо, П. Крайнак, Д. Крішко, Н. Ляш і П. Крайнак, мол.) одповів: „Нїт, тоты там не мають прїступ, бо суть нашими неприятелями.“!!!

4. Интересне было, кідь новинарї все повтєряли вопрос, же коли властно Руський дом уж буде отворєный про людєй, одповів „прїтиснутый к муру“: „15. мая 2006 буде отворєный заднїй тракт Руського дому про шырку громаду, вітаны сьте там і Вы, притомны новинарї“!!! Тоты одповїли, же наїсто там у тот день прїйдуть! (позн. автора: Лєм п. Секарака забьє повїсти єдину отворїня!)

5. На самый конєць то наїлїпше: Ш. Секарака наконєць своего „брїлантного“ выступлїня попросив: „Прошу Вас, притомны новинарї, жебы сьте з того новинарського брифінгу ніч не публиковали“! (позн. автора: Вєдь потїм нашоу быт тот новинарськїй брифінг? Тьм п. Секарака прямо вызывав, абы новинарї собі не повнїли свою повинностї і не робили свою роботу – інформовати людєй! Має бы собі стояти за каждым своим словом, ай кідь не все є тоґто слово мудре, потїм бы ся не мусяв бояти, же дашто з того новинарї опублїкують. Як ся має можность п. Секарака перєсвідчїти, в далшых днях новинарї не послуухали єго просьбу, так як ани я. А не замовчїть ня ани судна жалоба протїв мойї особи...)

Александр ЗОУЛЯК

15. мая 2006 новинарї і члєны РК – 1923 наконєць вступили до Руського дому і ту быт далшїй новинарськїй брифінг і якбы імпровїзована громада члєнів РК – 1923, але главны два актєры за надацію – П. Бірчак і Ш. Секарака собі не одпустили уражкы, выкручана і замолжованы фактєв. Докїнци Ш. Секарака інзультовав єдноґо новинаря-камерамана в Руськїм домі, же не маєт што ту фїлмовати!? (Вєцє о тїй акції принєсємє в далшїм чїслї НН.)

Каждый чоловік сі заслужить, жебы єго жывот зїстав якымєсь способом звїчний

Русиньска новинарєка і писательєка

„Мы – новинарї, писателї сьме цілїый жывот наповнєны евфорїєв, котра не втїхать, просто є в тобі навєсе без оґляду на то, ці є про літературу доба прїязна, або нїт. Сїтуація є така, же уж два роки єм незамєстнана. Мам двєс дітєй, котрым треба давати їсти, і я бы даколи

літературу.

– І в мойм жывотї велику роль одоґрала моя мама. Понад 16 років єм їй тримала у себе в Пряшові, рятовала єм і по мозговїй приодї, кідь стратила бїсїду і была невладна, але не баную ани за єдноє минуто, котру єм їй жертвовала. Мама емєрла як 91-рїчна. Все мї буде хьбовати. Ту бы єм хотїла высловити думку, же чоловік бы мав в каждїм припадї емєрати дома, коло своей родини а єм рада, же єм была коло своей мамы до послїднєй минуты єй жывота. Емєрла на самый Великдєнь а кідь сьме єй в Руськїм Потоці ховали, был такїй краснїй день і на поґробї ся зышло цілє село. Мала єм в собі жаль, але і радость, же ся з нєв прїшли вшыткы розлучити і же вшытко є так, як мать быти...

Родить ся нова книжка

Теперь докїнчу дашу книжку. Є о внуторнїм бою єдної особы, котра много пережыла. Пережыла старый світ, прїшов новый – од котрого обєчєвала дашто позїтївє, чєкала, же єй посує допєреду, але збачїла, же то не є так. Прїходїть на рєспутя і не знать як далє. Книжка є о людєх, котры стратили чєсть, чутя, ласку, перєстали собі цїнити позїтївны єдноты жывота і може будємє вєдно з цїтателїм тоты годноты помїджі рядкы глядати, бо я без них не годна быти.

Єм рада, же ся мой книжки росходять, же їх людє чїтають, бо то є про мене сатїсфакція. Добре діло суть бїсїды з писателями, бо людє ся мусят з людми сходити, хоць як тьжко бы было...

Русинство, єго судьба і перспектївы

На тоты темы єм дакус слаба в колїнах. Але видїть ся мї, же мноґы ся пасуют за лїдрїв, но Русини на своего skutочного лїдра іщі все чєкають. Чєкають на особность, котра бы не думала на свої блага, была інтеґруючово про вшыткы Русинї і зьєдїнїла їх.

Наїдї про Русинів віджу в молодїй гєнерациї і кідь зачїнати з выховєв к народности, к роднїй бїсїдї треба уж в матерьскїй школї. Думам, же ту суть великы резервы. Напєрек вшыткому, як особа, котра стояла при зродї вшыткы наших амбіцїй, не можє быти пєсїмїстка. Віджу, же помалы, але доходїть к тому, же людє ся зачїнають навертати до минулости – зачїнають любити стары річі, але не із снєбствє. Зато, же нам то хьбиты. А будє нам хьбиты, як не сохранимє материн малєванїй озбаник, стародавну вышыку на памутї, материнє слово... Ту хочє вызвати спонзорїв – підпорукїте духовнє боєатство, бо людє ся розьїдуть в матерїальных благах, а духовнє загыєне...“

На людєй, котры ся якымєсь способом вымыкають з ряду, все тоты другы обертали свою позорность і годнотили їх або самыма суперлатївами, або їх чєстєвали неґатївїзмами, слїдовали кждє їх жывотнє конупнтя. Вымыкаючі ся із свєтоты кждєденностї, обєрулїна на себе позорность і писательєка, новинарєка Марїя Мальцовска-Парасковєа, котра сїву обычаїность кждєденных скуткїв простого чоловіка пошыляла на штысь цїннє, над чїм ся варто прїзаставити, зауважовати а може і ся задумати над властнов єрархїєв жывотных єднот і своїм посланєм на свїтї. Марїя Мальцовска як зрїла жена і писательєка нєлєм же указала путь, але і сама ся намаґать кратчати тов путьє, не взираючи ся на підпору або недоброжычлївость, овації ці высміх. Кратчать пєвным кроком і єй слїд нєлєм в русинськїй літературї, але і вобцє в культурно-народностнїм жывотї Русинів зїстане виднїй.

К визначному юбілєю, котрый наша колеґїня-редакторка ослєвила 5. мая 2006, жычїмє мноґо здоровя, елану і творчой евфорїї.

Кветослава КОПОРОВА, фотка: А.З.

Правда, ці неправда? Няй посудять людє!

Я як автор книжки *Не ганьб ся, Русинє!*, котра была выдана обчаньскым здружїнем Русин і Народны новинкы в 2005 році, мушу зареаґовати на статю панї Марїї Хомовой із Братїславы під назвов *Досправды ся мы, Русини, ганьбимє?*, котра была опублїкована у ч. 10 – 13 / 2006 Народных новинок.

Такой на зачатку хочє повїсти, же панї Хомова не порозумїла правильно назву книжки. В данїй статї окрем іншого ся звїдує: „Цї треба тоту Кайноує скверну прїписовати вшыткым Русинам як народу?“ Кїбы мало быти так, як она думат і пише, то тот книжка бы мусила мати назву *Не ганьбте ся, Русини!* Лємже книжка не має таку назву, бо она не ослєвує цілїый русинськїй народ, вшыткы Русини, але лєм єднотлївця-Русина. А ани я, ани нїхто другый такє не думав, жебы ся мали ганьбїти вшыткы Русини. Навспак, на тоту вшыткы, што Русини досягли за такїй куртыї час од нїжной револуції, мусимє быти горды. Лємже зась додавам, же такы єднотлївцї, котры ся ганьблять за свое походжїня і радше ся прїдавають к другим, є міджі нами іщі вєлє і днєсь. Думам собі, же так тоту назву похопила і комісія МК СР про русинську народность, котра дала пропозицію фїнанчно дотовати выдана тїй книжки. А в тїй комісії были, думам, зодповідны людє, окрем іншых і прєдседкыня Русиньской обрєды на Словєнску Мґр. Анна Кузьмакова, і підпрєсєда Здружїня інтелїґєнциї Русинів Словєнська Инж. Ян

Липиньскїй, але і прєсєда Сполку русиньскы писателїв Словєнська – доц. ПґДр. Василь Хома, к. н. Вшыткы знали, о яку книжку іде і яку назву має.

Такє далє не буду розобєратї і комєнтовати вшытко то, што панї Хомова увєла у своей статї. Лєм хочє додати, же много фактїв там увєсти забыла. Може, же потїм бы на тоту назву мала інакшїй поґляд. Я увєду холєм дакотры з них. У 2001 році прї списованю людєй к русинському материньскому языку ся приґолосило скоро 55 тисяч людєй, але к русинськїй народности лєм дашто над 24 тисяч людєй? Думам собі, же панї Хомова знать, же нас Русинів на Словєнску є омного, омного вєцє. Не лєм тїлько, як ся приґолосило к русинськїй народности. Вдяка Богу і за таке чїсло, же было. Але думам, же кїбы ся не ганьбїли за свое походжїня, могло нас быти овєлє вєцє. Кїлько наших дітєй у школах ся учїть русинськїй язык? Мало, але могло бы ся учїти омного вєцє. Холєм там, де є можность. Кїлько є русиньскы родин, де родїчі з дітми не говорять по русиньскы, а главно в тых родинах, котры жыють у мїстах? Мїґ бы єм далє писати, лємже поважую то за збыточнє...

Такє я сі думам, а нєлєм я, але і мноґы чїтателї, же назва книжки *Не ганьб ся, Русинє!* і дакотры стїшки в нїй были, суть і іщі довґо будуть актуалны.

Штефан СМОЛЕЙ,
Міджаблїрїц

Новым митрополитом ся став Ёго Высокопреосвященство Криштоф

2. мая 2006 у Вілемові при Літовлі в Чеській републіці засідав XI. Міморядный містный сейм Православной церкви в Чеських країнах і на Словенську, на котрім був вылованый за найвышшого представителя Православной церкви в Чеських країнах і на Словенську Ёго Высокопреосвященство Криштоф, архієпископ празький і Чеських країн. Інтэрнізація нового митрополита буде у неділю 28. мая 2006 в Катедралнім храмі у Празі. Титул нового митрополита с: Ёго Блаженство Криштоф, архієпископ празький, митрополита Православной церкви в Чеських країнах і на Словенську.

К многым гратулантам ся придають і православны віруючі, Русины Пряшівціны.

Колоскы русиньской поеткы з Хорватьска

Так бы сьме могли назвати стишкы Любки СЕГЕДІ-ФАЛЦ із села Вінковці, родачкы зо села Петровці в теперішнім Хорватьску, де ся народила 10. апріля 1932. Скінчила учительску школу, довго учітелёвала

Зато нашов пріорітов є навернути статус народности Русин в новоствореній державі – Хорватьску.

А в тімже часопісі був опублікований і вірш „Моїм Петровцем“, в котрім, окрем іншого, суть такы рядкы:

„... Руски валалу, Петровци мили, синахо сце своїх порозтресали. Не плаче пре ніх – радосни будзе бо Руснак швадзи лем – Руснак будзе“.

Теперь публикуєме далшый єй стишок, а то „Руснакови“ присвяченый панови Жирошови на памятку, 1997:

„Поховали зме ище єдного Руснака. Хтори то по шоре? Хто би знал.“

За пейц-шейсц остатні роки, тельо нови гроби:

з траву зароснути, з квецом закрити, телі красни венци пахняцого квецца прекриваю жем гроб Руснака. Руснак ше труши, грудиа вше менша вше меней шерца котри руску писню любя,

вше меней шерца цо бешеду свою пестую зоч лем нательо же ю не забуду.

Пошол дідо. Унук остал сам, Од руского му лем можебуц мено остало.

Поховали зме ищи єдного Руснака, а уж теліх медзи нами нет.

Келі остали?

Келі Руснаци моци пренайду: жем знова же би заорали, хижу нову збудовали, коні одховали, танци затанцовали, писню зашпивали на погореніску, на жеми закороченей у хижі нещасней.

Поховали зме ище єдного Руснака котри вишивану кошулю полни пихи ношел,

котри руску писню зоз шерца шпивал, котри у себе Руснака не прикривал.“

А. З., фотка: К. К.

В Себрії знають веце як мы, хто є Варгол

Єден главный репрезентативный каталог-публикація (82 сторінок тексту, выше 200 черно-білых і фарєбных репродукцій) і три малы каталоги, великы білборды по дорозі уж 30 кілометрів перед Новым Садам, малы рекламны предмети, великий інтерес медій... – то было нормалне про кульмінацію проекту СЛЕНДІ ВАРГОЛ – ПОСТ ПОП-АРТ НА СЛОВЕНЬСКУ в сербскім місті Новый Сад.

Проект ся складав з дакілко частей – окремых акцій, главно выстав. 1. выставка, а то мейл-артова міжнародна выставка „Homage Andy Warhol“ із збірок Музею модерного уменя Енді Варгола (ММУЕВ) у Міджілабірцях і войводиньского Словака Ярослава Супека была отворена 25. апріля 2006 од 18.00 год. у „Bell Art Gallery“. 2. выставка – Словенський і сербський поп-арт была одкрыта в тот самый вечер од 19.00 год. у Войводиньскім музею. 3. выставка під назвов „Black and White“ (серія 10 черно-білых образів Е. Варгола) была зась отворена того вечора од 20.00 год у Центрі візуальной культуры. В тот істый час у кіні „Bioskop“

Културного центра міста была презентация документарного фільму знамого польского режисера Станіслава Мухы – „Absolut Warhola“. На другый день, 26. апріля 2006 у Містьскім інформачнім центрі ся одбыла презентация проекту Містьского уряду в Міджілабірцях – „Warhol City“, котрый представив працівник МСУ Владимир Противняк. 4. і главно выставка мала свою вернісаж у Галерії Войводиньской банкы в Новім Саді од 20.00 год. під назвов „WARHOL“ і на ню приходили тисячі позерателів аж до 1. годины ранней!

Выше 300 експонатів творило дотеперь найроссыяглішу выставку Енді Варгола в Сербії. Організаторы в Новім Саді инвестовали до проекту міліоны. Тисячі людей у довгім шорі приходили на главну выставку в Новім Саді, як колись до мавзолея Леніна у Москві. Приходили собі попозерати вытварны работы і артефакты о творчости, животі і русиньскім походжіню Енді Варгола. До 100 оригінальных творів, выше 50 артефактів, документів, діла словенських і сербских пост поп-артістів і знамых

світовых мейл-артістів творили обсяг „фестивалу“ присвяченого найвекшому Русини 20. стороча на світі – Енді Варголови, котрый тырвав до 15. мая 2006. З великого інтересу о выставку были дословно шокованы нелем організаторы проекту (місто Новый Сад під покровительством міністра культуры АО Войводина і Музею модерного уменя Енді Варгола в Міджілабірцях) і авторы проекту і кураторы выставок (Др. Михал Бицко, ПгД. і МгР. Мартін Цубяк зо Словенска, Ярослав Супек, М. А. і Др. Сава Степанов зо Сербска), але і медіі, і т. д. Три дні по отворіню выставок пришов до ММУЕВ у Міджілабірцях факс, котрым жадають о їх реінсталацію в Белеграді!

То є сучасный став вниманя Е. Варгола в Сербску. Кібы сьме ся спамятали і мы і зачали собі усвідомлєвати, што маме дома, і ршыли ся презентувати тым, о што світ мать інтерес. Неконечный фольклор і брындзовы галушкы уж малюкого заинтересує. Сьме в третім тисячрочу! Др. Михал БИЦКО, ПгД., сполуавтор проекту

Представуєме вам Патріка ТОМІЧА...

...подникателя з Пряшова, котрый проголошусь: „Хочу просперіту, економічний і културный ріст і на выході Словенска!“

З Патріком Томічом сьме ся стрітили при отворіню выставкы нетрадічного умельца, основателя „постмодерного іконоклазму“ Ігора Пешты і заінтересовав нас тым, же як подникатель часто ся ангажує в активітах, котры помагають розвитку культуры нелем у Пряшові, але цілково на выході Словенска. Сімпатичным было, же акцію нелем з великой части спонзоровав, але прияв і роль організатора, призвав вызнамны особы културного і політичного жывота Пряшова, міджі якими не хыбили і представителі народностной меншыны, котрой іконы суть сучастів културной і набоженьской дідовизны – Русинів. Тот факт нас ішпировав ближше спознати подникателя, який ся інтересує нелем іконописецтвом, але і русиньсков культуров вообще.

• Сполужытя двох народностей – словенской і русиньской ту на выході є природным явом, зато і їх дві культуры діють една близко другой, взаємно ся переплітають, впливають на себе. Прикладом того є і молодой умелець Ігор Пешта – Словак, котрому почаровали іконы – сімбол выходного церьковного обряду. Што з русиньской культуры преферуете Вы?

– Русины ся найчастіше презентують своїм фольклором, котрый не мож не обдивляти, а в нияким припаді не тогды, кідь маме манжелку русиньского походжіня – ей оцещь походить з Олькы, зато ми є близкий фольклор з той области. А самособов, хто жыє у Пряшові, не може не знати Театер А. Душновича, до котрого тыж люблю ходити, люблю тыж вытварне уменя. Імпонують ми русиньскы малярі – Чабала, Шафранко, Гай, Кресила, Гайдос...

• Окрем того, же сьте подникателём, ангажуєте ся і в жывностенській коморі, як тота помагать малым і середнім подникателям, ку котрым належите?

– Словенська жывностенська комора vznikла зо закона у 1998 році і я ся став єй председом за Пряшівскій самосправный край. Комора обгаює інтересы подникателів-жывностників, што значить, же окрем іншого рішить припоминкы ку легіслативі на хосен жывностників. Того року ся нам, наприклад, подарило выдодити, жебы собі і подникателі могли свої стравны листкы дати до накладів, бо до того часу на них не мали право, могли іх мати лем заместнанці. При выдаваню жывностенських листів сьме зробили таку управу, же молодой чоловік по скінчіню школы не мусить мати повинну

4-річну пракс, але на основі комісіонального экзамену – в комісії суть представителі коморы, Крайского уряду і одборного шкоства – може здобыти жывностенський лист і зачати сам подникати. Такой лист може дістати і по абсолвованю рекваліфікачного курсу, о котрый ся тыж старать жывностенська комора. Потвердженя жывностенської коморы суть платны про наших людей на конкретны професії і в рамках штатів ЕУ. То значить, же кідь хоче напр. кадернічка іти работи до Ракуська свою професію, жывностенська комора єй одобрити кваліфікацію, і в Ракуську то будуть решпектовати.

На жывностників суть кладжены все вышшы нароки, зато комора приправує і інштут на звышываня кваліфікації в окремых професиях. Тот буде мати центр в Бановцях над Бебравов а єго сателіт буде і в Пряшові. Буде то властно дошколєвачій центр про людей, котры будуть хотіти работи в новых професиях.

• Особность Александра Дубчека є знама нелем на Словенську, але і за границями. Стали сьте за председом Сполочности А. Дубчека ту в Пряшові. Што то про Вас значить?

– В першім ряді моя неконечна честь к тому великому чоловікови. Мерзить ня, же особа А. Дубчека є веце ціненя в заграничу, як у нас, на Словенську. Притім то быв Словак, на котрого бы сьме мали быти правом горды, но видить ся мі, же єго думкы о слободі, демократічній сполочности знамы тезов „соціалізм з людьсков тварев“ упали до забытя. Ініціаторами заложіня сполочности были сынове А. Дубчека, як і Йозеф Шкултеті, котрый ня ослівив із думков росшырити діятельство Сполочности і на выход Словенска. Рад єм то прияв, бо А. Дубчек

про мене є особность, котра много зробила на пути к демократизації сполочности. Сполочность мать 11 членів і фунгує на базі добровольных дарів своїх членів, котры єй финансируют подля своїх можностей і роблять швелякой сорты активіты, жебы ся на тоту вызначну особность не забыло.

• Ваша вытренована фігура свідчить о тім, же ся занимаєте і шпортом...

– Теперь уж менше. Властно ми зівстав лем теніс. Перед тым єм ся занимав водным полом. Грав єм го од своїх пятєх років, за Пряшів єм грав докінця 1. лігу. Быв то красны шпорт а дав ми много до жывота. Научів ня тимовой работі, колективізму, фер-плей іднано нелем в шпорті, але і в жывоті. На жаль, у Пряшові поступно заникали базены а днесь уж заникнув і тот шпорт, бо не є де грати. Тото ня мерзить, же ту на выході не суть такы сильны подникательскы ґруппы, котры бы доказали утримати як шпортовы, так і културны активіты. А талантів є ту дость, лем іх треба підпорвати.

• Окрем вышиткых вышеспомянутых активіт ангажуєте ся і політично. Як іде доведна Словенська народна партія з народностнов політіков?

– Цалком нормално. СНП у своїм програмі декларує сильный штат. А штат творять нелем Словаци, але і вышиткы народностны меншыны, котры в нім жыють і было бы нерозумне не брати іх до увагы в інтересі утриманя єднотного і міцного штату. Словенська република є барз молодой штат, зато односины міджі маїрїтным народом і народностями жыючіма в нім суть нездориты. Треба їм дати час, бо нелем Русины, але і Словаци зажали много утиску, з котрым ся выривнають аж роками, многы раны зоїготь аж час. В каждім припаді ся нам треба замїряти скоріше на стераня економічных розділів главно міджі Братіславов і остатныма частями Словенска, к яким патрїть главно выход. Зато єм ту зівстав жыти і работи а вышиткы свої силы хочу инвестувати до розвитку того реґіону, бо ту ся чуо дома.

Кідь вам тот молодой подникатель заїмпоновав своєв реторіков і планамы як змінити жывог на выході, можете му дати свій голос у волябах. Кандідує за Словенську народну партію під ціслом 26. А ці буде як член парламенту думати і на Русинів, то ся го попросиме по волябах.

Бісідовала К. КОПОРОВА, фотка авторкы

НАРОДНЫ НОВИНКИ

Выдавать Русин і Народны новинкы з фінанчнов помочов Міністерства культуры СР. Шефредактор: Александр ЗОЗУЛЯК, редакторкы: Кветослава КОПОРОВА, Марія МАЛЬЦОВСКА, языкова редакторка: Анна ПЛІШКОВА. Adresa: Ludové noviny, Duchnovičovo nám. 1, 081 48 Prešov, SR. Тел.: 051/77 25 629. Передплатне на рік 250,- Ск, до сусідніх штатів – 600,- Ск, до загранича поштов ІІ. кл. 35 УСД, поштов І. кл. 43 УСД, заплаити мож і в редакції. Выроба: ДАТАПРЕСС у Пряшові. Регістрацне ч. МК SR 417/91, МІС 49 438. Опублікованы погляды дописователів не мусять быти згодны з поглядами редакції. Адреса новинок на интернеті – <http://narodny-novinky-presov.sk>, www.rusynacademy.sk, E-mail: rusyn@stonline.sk

Rusín a Ludové noviny
Duchnovičovo nám. 1
081 48 Prešov 1
PLZ
VsRP - 664/2003

Platené v hotovosti
080 02 PREŠOV 2